

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Evsebivs || De Euangelica pr[a]eparatione

Eusebius <Caesariensis>

[Augsburg], 1522

VD16 E 4299

Clarissimo Ivrisconsvlto Alberto Vonico Taruisano Hieronymus Bononius

urn:nbn:de:hbz:466:1-34477

est, necq; transmutaret, nec aliud ex alio fieret, sed sibi ipsi simile permaneret. Nunc vero cum dicamus, recte sentire uidetur nobis quod calidum est in frigidum, & frigidum in calidum, similiter & molle in durum, atque econtra permutari. Merito igitur posset quispiam percunctari, nonne igitur calidum in frigidum transmutari, ceteraq; huius sensu cognouisti? Sed rationes opinionescq; istorum iam ita explosae sunt, ut nec dicte quidem esse uideantur. Recte igitur procul dubitatione illi philosophantur, qui & sensum, & rationem, & cognitionem rerum suscipiunt. Hinc Aristoteles Xenophanem & eius similes uexauit. Xenophanem autem Protagoras & Nessas au diuerunt, Nessam Metrodorus, Metrodorum Diogenes, Diogenem Anaxarchus, Anaxarchum Pyrrho, a quo Sceptici philosophi appellati sunt, qui nec sensu, nec ratione quicquam posse comprehendere docentes, magno risu omnium explosi sunt

FINIS.

CLARISSIMO IURISCONSULTO ALBERTO VONICO TARUISANO Hieronymus Bononius

MAGNA Alberte clarissime, ac rerum dignarum studiosissime priscos homines causarum solertissimos indagatores obductos, teterrimae caligine cecitatis in ueritate diuini numinis uestiganda laborasse diu uideo, quibusdam nephandissimae impietatis assertoribus, deos omnino pertinaciter esse negantibus, ut Diagoras & Protagoras, nonnullis essent, nec ne inconstanter dubitantibus, ut Pythagoras Samius, aliquibus deos quidem esse fatentibus, res tamen humanas & terrena negotia non respicere, ut Epicurus, alijs & esse quidem, & mortalium curam gerere existimantibus, sicuti diuinus Plato, tantus autem inter hos ipsos error in quaestione ueri, tanta caerimoniarum, rituum, mysteriorum uarietas fuit, ut nulla hominum omnino aetas fuerit, quae in diuinarum rerum sententia non multum inter se ipsa dissiderit, Aegyptijs Osirim, Isim, atq; animalia quaedam abiectissima adorantibus, Atheniensibus Cererem magno studio praecipue colentibus, Romanis

manis Martem, Vestam, Quirinum, ac quosdam priuatos deos uenerantibus. Atque hæc quidem multiplex confusio per multū temporis in toto ferme terrarū orbe perseverauit usq; ad Saluatoris aduentum. Tum uero cæcitati mortalium in lumen saluberrimæ pietatis ab illa perniciosissimæ impietatis nocte traductorum lux oriri coepit, tum errantibus semita ueritatis ostendi. Diffusi deinde uarijs mundi regionibus Apostolici præcones euangelica prædicatione omnes gentes, omnes nationes illustrarunt, ut eorum uere fuerit uaticinatus propheta, in omnem terrā sonum exiisse, & uerba in fines orbis terræ. Viri tum doctissimi uereq; philosophi dei optimi maximi, qui sola sapientia est, amatores tãquam sidera coruscantia passim emicuerunt. Hinc apud Latinos lacteo eloquētiae fonte manans Lactantius Cælius, trium linguarum optimus interpres, uiteq; sanctimonia probatissimus Hieronymus; hinc sacer Aurelius Augustinus, immortalis Ambrosius, uigilantissimus Gregorius elegantissimis religionem nostram eloquijs illustrarunt, gentilitatis dæmonum insidiosorum astu diutius elusæ splendidissimo lumine ueritatis tenebras retexerunt, & male de ueritate ipsa sentientes, fræno seueræ castigationis compescuerunt. Apud Græcos uero Athanasius, Basilius, Gregorius Nazanzenus, Ioannes Chrysostomus, Eusebius Pamphili, alijq; permulti indefessi Christianorū dogmatum assertores summopere claruerunt. licq; diu limitibus Græciæ cõtendi dum per quietē licuit inter suos, hoc est Græcos homines Italiæ ignoti latuere. Se uidentibus demum tota Græcia diutinis atrocissimorum hostium bellis, occupato infelicis prouinciæ disciplinarum matris imperio, direptis misere ciuitatibus, tota nobilitate atq; uirtute attica in Italiam commigrante, clarissimi quique authores, cum gentiles, tum christiani ad totam hospitalitatem diuertētes, studio doctissimorum interpretum, linguam Romanam didicerunt. Verum cum a plurimis in historiarum poematumue traductio- ne fuerit hæcenus feliciter elaboratum, non minus grate utiliterq; ab his qui res christianas eligere maluerunt effectum est. Non enim Omnibonus Leoniceus uir singulari doctrina præditus, minus laudis consecutus est in Athanasio traducendo, quam alius quispiam in quouis gentili opere, aut ipsemet in toto commentariorum

infinitorum cōtextu. Necq; Georgius Trapezuntius uir diuinus ex
 preparatione Euāgelica Eusebij in latinum uersa, minus gloriā re/
 portauit, quam rhetoricā artis laboriosissimo opere ædito. Cuius
 quidem clarissimi operis dedicati Nicolao quinto pōtifici maximo
 literarum toto orbe fugientium parēti, quo ad superos unde nobis
 demissus fuerat intempēstiuē redeunte, omnis doctrinę spes erepta
 est, cum copiam facere omnibus quēremus, nec sat facile inueniri
 posset exemplar, tu Alberte liberalissime, ex bibliotheca tua quam
 præciosissimis libris disciplinarum omnium liberalium refertam in
 ornatissima domo in modum atrij extructa studiosissime sumptu/
 osissimeq; cōparasti, nobis promptissime subuenisti. Vnde cum te
 iuuante, imo causam primariam præstante germen utilissimi libri
 in angulis quibusdam abditis delitescētis fuerit abunde propaga/
 tum, debemus non tantum nos officiosissimæ tuæ probitati, sed
 quicunq; optatissimi muneris prius cupidī prope languebant, im/
 mortales gratias habebunt. Cumq; in eo diuersorum male sentien/
 tium opiniones insolubilibus argumentis cōfutatās, & fidem ortho/
 doxam fundatissimis rationibus stabilitam & confirmatam lecti/
 tabunt, non poterunt non tuæ munificentiae meminisse, nomētū
 æterne perennitatis monumento consecrantes.

EIVSDEM HIERONIMI CARMEN

Eusebius graio tantum sermone loquebar
 Nec poteram latijs utilis esse uiris
 Cura Trapezunti non est perpessa Georgi
 Ignotum tanti muneris esse bonum
 Interpretas solers aduexit in oras.
 Et docuit lingua liberiore loqui
 Errores igitur quisquis cognoscere priscos
 Instructus uera religione cupis.
 Me lege diuinas Romana uoce docentem
 Historias, grates soluere utriq; memor.